	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број:
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	10/8-84
		Датум:
		09. 09. 2015.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Др Владимир Нешић, проф. емеритус
2. Др Јелисавета Тодоровић, ред. проф.
3. Др Слободанка Константиновић-Вилић, ред. проф.

2. Одлука Наставно-нучног већа број 36/1-9-4-01 од 22.01.2014.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме:

____ Милош (Петар) Рашић _____

2. Година уписа на мастер академске студије

2013/2014.

3. Назив студијског програма

Мастер академске студије психологије

III НАСЛОВ –МАСТЕР РАДА:

Вредносне оријентације и представа о родитељима код студената

IV ПРЕГЛЕД -МАСТЕР РАДА: Мастер рад *Вредносне оријентације и представа о родитељима код студената* кандидата Милоша Рашића изложен је на 85 страна компјутерског текста. Рад је сачињен из више делова, а главни су теоријски и истраживачки. У теоријском делу рада обрађени су појмови важни за разумевање постављеног проблема и главне теоријске концепције везане за функционални карактер ставова и предрасуда, као и вредности и вредносних оријентација. Кандидат истиче специфичност истраживане проблематике у нашим условима које карактерише распад система вредности и успостављање нових друштвених стандарда и културних образаца. Кандидат је себи поставио задатак да испита какве су вредносне оријентације студената у времену када се смењују системи вредности, као и представе студената о својим родитељима будући да је породица као примарна група најважнији агенс социјализације, па самим тим битан фактор у формирању вредносних оријентација. Као шири оквир за разматрање формирања вредносних оријентација и њиховог деловања детаљно је обрађено формирање ставова као сложеног појма који поседује одређени број битних карактеристика као што су диспозициони карактер, деловање на понашање и доследност понашања, као и сложеност. Ставови су системи когнитивних, емоционалних и конативних тенденција и представљају менталну спремност за одређени начин реаговања и зато утичу на човеково опажање појединих објеката, мишљење о неком од њих и емоционалну реакцију на те објекте или појаве. Исти фактори који утичу на формирање ставова утичу и на њихово мењање. Да ли ће ставови и како да се мењају зависи од карактеристика самог става и од групе и њеног утицаја на појединце са одређеним ставовима. Затим је на сличан начин обрађен појам вредности и вредносних оријентација. Кандидат се позива на дефиницију вредности као релативно стабилне, опште и хијерархијски организоване карактеристике појединца или групе, формиране међусобним деловањем историјских, актуелно-социјалних и индивидуалних чинилаца, који због приписане пожељности усмеравају понашање својих носилаца ка одређеним циљевима. Термин вредносна оријентација, који се често користи као синоним, указује на смерове вредновања, позитивних или негативних, појава претежно друштвеног порекла, углавном из области културе и идеологије. Истиче разлику између појма вредносна оријентација и животни стил, тако да вредносна оријентација представља општи циљ, а животни циљ је начин остваривања таквог циља. Наводи резултате разних истраживања вредности и вредносних оријентација (М. Васовић, Б. Кузмановића, Д. Пантића и других аутора).

Други део теоријског дела рада елаборира појам, улогу и функције породице. Као функције које породица треба да испуњава у друштву, многи аутори помињу биолошку, економску, заштитничку, функцију социјализације, васпитну функцију породице. Неке од ових функција временом су замењене другима, неке су изгубиле на свом значају, али су неке остале као важеће у свим временима и свим друштвима. Једна од најважнијих улога породице је да омогући биолошку, друштвену и културну репродукцију друштва и да својим члановима пружи услове за задовољење низа потреба на биолошком, економском, психолошком и социјалном нивоу. Савремену породицу карактерише задовољење значајних психолошких потреба, као што су афилијативне потребе, потребе за личном афирмацијом и важношћу, потребе за афективном везаношћу. За дете су родитељи и породица први представници реалности и људских и друштвених односа. То је један од разлога зашто су њени утицаји пресудни у формирању и обликовању личности детета. Сви родитељи настоје да изграде стабилне обрасце опхођења према својој деци. Ти обрасци се базирају на процени дечијег понашања, на осећању прихватања или неприхватања детета и његових особина. Затим следи опис брачних образаца и породичних формација, као и развојних ефеката односа родитељ – дете. На основу конкретних поступака према детету може се закључити о релативном присуству сваког од васпитних стилова, а они су: топао – попустљив, топао – ограничавајући, хладан – попустљив и хладан – ограничавајући. У овом делу обрађују се проблеми везани за адолесценцију и социјализацију, а затим се наводе резултати истраживања породице и

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/8-84

Датум:

09.09.2015.

родитељства.

Истраживачки део рада обухвата пре свега дефинисање предмета истраживања, циљева истраживања, односног циља и специфичних циљева. Затим следи опис варијабли истраживања, вредносних оријентација, става према родитељима, као и контролних варијабли. Основна хипотеза гласи да постоји статистички значајна повезаност између формираних вредносних оријентација и представе о родитељима. Следи опис коришћених инструмената за прикупљање података: Кузмановићев тест вредносних оријентација са 54 тврдње распоређене у девет димензија (оријентација на приватно – друштвено власништво, отвореност – затвореност према свету, религиозност – нерелигиозност, конформизам – неконформизам, ауторитарност – неауторитарност, равноправност – неравноправност полова, општи активизам – пасивизам, друштвени активизам – пасивизам). Коришћен је упитник предства о родитељима са девет димензија. Узорак је чинило 127 испитаника оба пола и 77 родитеља. Образложен је теоријски и практичан значај истраживања и описан план обраде података. Затим су изложени добијени резултати истраживања, дискусија резултата, закључци и попис литературе. У прилогу су дати коришћени инструменти истраживања.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање је имало за циљ да утврди да ли постоји повезаност међу димензијама вредносних оријентација и представе о родитељима код испитаника. Такође, испитивано је да ли се ове димензије разликују код испитаника у односу на неколико контролних варијабли као што су пол испитаника, пол родитеља, економски статус и врста факултета коју студира испитаник. Истраживање је показало да ће дете имати јаче изражену отвореност према свету уколико је код детета израженија кохезија са мајком. Исте резултате даје и изражена кохезија са оцем. Затим је утврђено да уколико између мајке и детета постоје јасно изражени конфликти у периоду одрастања, код деце ће се јавити мање изражена отвореност према свету и религиозност. Јаче изражена аутономија коју дете добија приликом одрастања и васпитања, где се од детета очекује више самосталности и слободе приликом доношења одлука води ка већем општем активизму, већој амбицији и жељи за постигнућем. Уколико између мајке и детета постоји јако изражена емоционална оптерећеност у смислу да дете има обавезе и одговорности веће од његових капацитета, схватање полова иде ка егалитаризму. Дететова жеља за егалитаризмом настаје и као последица кажњавања у породици од стране оца као и помагање детета оцу, али у обавезама ван његових капацитета. Даље је утврђено да конфликти који се јављају приликом одрастања између оца и детета као и презаштићавање од стране оца воде ка већој жељи за друштвеном својином код деце и колективитетом који она доноси, мада ове две димензије делују различитим механизмима. С друге стране, уколико је дете приликом одрастања имало изражену аутономију и уколико се снажно идентификовало са фигуром оца јавља се склоност ка приватној својини. Јака идентификација са оцем доводи и до појачаног општег активизма код детета, док хостилност доводи до појачаног конформизма и ауторитарности. Истраживањем се дошло до резултата који јасно упућују на разлику у генерацијама у погледу доживљавања одређених димензија вредносних оријентација. Наиме, деца су склонија равноправности међу половима, имају мање изражену религиозност од својих родитеља као и конформизам. Ово јасно упућује, према мишљењу кандидата, на разлике у вредностима између деце и родитеља, вероватно као последица

либерализације од постепеног одвајања од традиционалности и конзервативизма карактеристичних за старије генерације.

У односу на контролне варијабле истраживање је показало да постоје јасне разлике у вредносним оријентацијама између родитеља и деце, иако нису све на нивоу статистичке значајности. Резултати надаље показују да мушка деца и очеви преферирају ка јасном разликовању полова и њихових права и обавеза, те је јасно, сматра кандидат, да трагови традиционалности и даље постоје и да се преносе кроз генерације путем васпитања. Нађено је затим да деца из потпуних породица имају јаче изражен конформизам као и ауторитарност.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Добијени резултати у овом истраживању су приказани стандардним методама текстуалне дескрипције и табелама за сваки сегмент истраживања. Кандидат се држао постављених задатака и циљева истраживања у приказу резултата и теоријских оквира у њиховој интерпретацији. Указује на ограничења самог истраживања која се односе пре свега на поузданост мерних инструмената, које треба даље усавршавати. Поред тога, кандидат сматра да би било јако корисно да се слично истраживање спроведе на више узраста како би се јасније сагледала динамика примена и разлика између родитеља и деце.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Мастер рад кандидата Милоша Рашића под насловом *Вредносне оријентације и представа о родитељима код студената* обрађује савремену и актуелну друштвену и психолошку проблематику адекватним методама истраживања. Рад је урађен коректно и опрезно у погледу извођења закључака и могућих импликација. Такође, рад представља оригинално истраживање и представља подстицај за даља истраживања како самог кандидата тако и других заинтересованих истраживача.

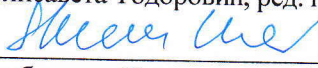
VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже да НН веће Филозофског факултета у Нишу усвоји овај извештај и одобри заказивање јавне одбране мастер рада.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Владимир Нешић, проф. емеритус

Др Јелисавета Тодоровић, ред. проф.

Др Слободанка Константиновић-Вилић,
ред. проф.